

gemeente **Overbetuwe**

Bijlage

Common ground in Overbetuwe

Inleidend

Common Ground is een ontwerp en een veranderstrategie voor een nieuwe gemeenschappelijke gemeentelijke informatievoorziening, onder regie van VNG Realisatie. Doel is om een nieuwe architectuur binnen het applicatielandschap te implementeren, waarbij data wordt losgekoppeld van werkprocessen en applicaties.

Zo kan data opgevraagd worden bij de bron, worden we flexibeler in het vernieuwen van onze informatievoorziening wordt het gemakkelijker te voldoen aan privacywetgeving.

Overbetuwe omarmt de principes van Common Ground, zoals die onder regie van VNG realisatie zijn gesteld. Er worden op basis van Common Ground vernieuwingen doorgevoerd in het informatielandschap. Dit doen we bij vernieuwingen in het informatielandschap, maar ook door onze leveranciers proactief aan te sturen.

Common Ground is een ontwerp en een veranderstrategie voor een nieuwe gemeenschappelijke gemeentelijke informatievoorziening, onder regie van VNG Realisatie.

De thema-architectuur Common Ground bestaat uit een samenhangende set van afspraken, standaarden, richtlijnen en beschrijft de processen en informatiefuncties die een gemeente minimaal ingericht moet hebben om op een veilige, transparante en AVG-compliant manier te kunnen werken met gegevens en gegevensdiensten.

Gemeente Overbetuwe ontwikkelt

In het uitvoeringsprogramma 2023 stelt gemeente Overbetuwe dat inwoners steeds meer verwachten dat de dienstverlening digitaal verloopt, op elkaar is afgestemd en begrijpelijk en transparant is. De gemeente wil om die reden de toegang tot haar diensten verbeteren en meer in zetten om te werken op 'basis van data, procesgericht en digitaal'. Dit betekent dat de gemeente steeds meer beslissingen wil nemen op basis van data en haar data zoveel als kan beschikbaar te stellen aan haar inwoners.

Daarnaast wil de gemeente meer digitaal en procesmatig werken, waarbij de manier van werken zich richt op het zo goed, eenduidig, transparant mogelijk afhandelen van processen en werkzaamheden. Op deze wijze wil de gemeente transformeren naar een gemeente die deel uitmaakt van de netwerksamenleving; digitalisering en procesgericht werken worden als noodzakelijk beschouwd om deze doelen te bereiken

1. Informatievoorziening

De organisatie werkt proces- en zaakgericht, digitaal en in ketens om de focus op resultaten te behouden en waarde toe te voegen voor klanten. Dit procesgerichte en zaakgerichte werken gebeurt digitaal om efficiënt te kunnen samenwerken en het zaaksysteem te voorzien van statusinformatie. Robotisering wordt ingezet om repetitieve taken te automatiseren en medewerkers in te zetten voor niet-eenvoudig

te automatiseren taken. Samenwerking met ketenpartners vereist goede afspraken over gegevensuitwisseling en eigenaarschap van data.

2. Goede, robuuste en moderne dienstverlening

Het beleid richt zich op inwoners en bedrijven, waarbij digitalisering van dienstverlening wordt gestimuleerd. Er is een MijnOverbetuwe-loket op de website beschikbaar voor digitale interactie met de gemeente. Digitale participatie en gebruik van social media voor dienstverlening zijn onderdeel van externe dienstverlening.

3. Werken met data

Data wordt gebruikt als sturingsmechanisme voor interne organisatieverbeteringen en beleidsvorming. Er zijn spelregels en richtlijnen opgesteld voor het waarborgen van de kwaliteit van data, privacy, informatieveiligheid en ethiek. Er wordt gewerkt aan een datagedreven mindset en het gebruik van Internet of Things (IoT) voor efficiëntieverbeteringen. De organisatie streeft naar transparantie en actieve openbaarmaking van data.

4. De basis op orde

De voorgaande drie beleidssporen gaan over de inhoudelijke ontwikkeling van de informatievoorziening. Hiervoor moet de basis op orde zijn. Hiervoor zijn de volgende zaken randvoorwaardelijk:

- Zowel vanuit oogpunt van datagedreven werken, van procesgericht werken en ook vanuit informatieveiligheid is het van belang te werken onder architectuur. We sluiten daarom aan bij de verschillende instrumenten die op dat vlak door VNG
- De rol van functioneel beheerder verder professionaliseren op basis van internationale standaarden, zodat zij de diverse ontwikkelingen kunnen dragen en de organisatie kunnen helpen bij het zich eigen maken van wat er verwacht wordt.
- Inrichten van de governance; Informatievoorziening is geen facilitaire taak meer vanuit een specifiek team, maar iets van de hele organisatie. Daarom moet het eigenaarschap van data en applicaties bij de domeinen liggen. Teammanagers moeten daarbij worden ondersteund door onder andere de functioneel beheerders.
- Tot slot zijn informatieveiligheid en privacy zaken die verweven zitten door alle ontwikkelingen heen, of het nu onze digitale dienstverlening aan inwoners is, werken met data en de transparantie daarin of in het werken in processen over team- of zelfs de organisatiegrenzen heen. Hierbij vormen de maatregelen uit de BIO het minimale niveau van informatieveiligheid.

Informatiebeleid en common ground

Voor de lopende en komende projecten geeft Common ground kaders om in te werken. Bij deze kaders geldt het principe 'Pas toe of leg uit'.

Bij de aanschaf van nieuwe applicaties:

1. Er wordt gekeken naar de functionaliteiten die een applicatie biedt, deze worden zoveel als mogelijk modulair, als applicatiecomponent ingezet. Hiermee borgt de gemeente maximale flexibiliteit in het kiezen van aanbieders die passen bij de filosofie van de gemeente. Daarnaast is er minder snel sprake van afhankelijkheid van de leverancier omdat de componenten afzonderlijk vervangbaar zijn.
2. Er wordt in de applicatiecomponenten zo min mogelijk data vastgelegd. De gebruikte data worden zoveel mogelijk uit de bronsystemen ontsloten zonder deze op te slaan in de betreffende component. Dit draagt bij aan de regie op gegevens, verminderde kans op datalekken en zorgt voor meer transparante dienstverlening naar de klant, de gemeente weet immers waar de data opgeslagen is. Daarnaast helpt dit de gemeente de gegevens in haar netwerk te delen wanneer dit van haar gevraagd wordt.
3. De applicatiecomponenten dienen via standaarden, zie forum voor standaardisatie, gegevens uit te kunnen wisselen met de bron en onderling tussen de componenten waar nodig. Deze standaarden zijn bij voorkeur API's. Waar hieraan niet voldaan kan worden dient er een duidelijk plan te zijn hoe hier in de toekomst wel aan voldaan gaat worden
4. Applicatiecomponenten zijn altijd ontwikkeld vanuit de privacy-by-design principes. Zo borgt de gemeente de gegevens van de inwoners en wordt de kans op datalekken, intern en extern, geminimaliseerd.

Bij het inrichten van processen:

1. Elk proces wordt ingericht volgens de privacy-by-design principes. De medewerker ziet alleen de gegevens die nodig zijn om het proces uit te voeren of die invloed kunnen hebben op het proces. Wanneer data worden opgevraagd, wordt dit gelogd;
2. Bij deze processen wordt data ontsloten naar de verschillende actoren wanneer dit nodig is, er wordt geen data gekopieerd (eenmalig opslag, meervoudig gebruik);
3. De gebruikte data in een proces dient goed beschreven te zijn en niet in het proces opgeslagen te worden maar bij de bron. Als een anders proces deze data, met dezelfde beschreven betekenis nodig heeft kan er vanuit dit proces ook met de data gewerkt worden;
4. De processen worden ingericht op basis van de bedrijfsregels die zijn opgesteld. Zo worden keuzes in processen versimpeld en de complexiteit van processen gereduceerd.

Voor de interactie met de klant:

1. De klant dient altijd toegang te hebben tot zijn of haar gegevens, mits er een gegronde reden is om dit niet te geven;
2. De klant kan aanvragen doen, waarbij zijn of haar gegevens voor haar werken. Wanneer de klant gegevens moet aanleveren die de gemeente al heeft ontstaan

er twee werkelijkheden, met alle gevolgen van dien (vermeende fraude, ontzegging van diensten etc);

3. De klant moet domein overstijgend geholpen kunnen worden omdat de data beschikbaar is op de juiste plek op het juiste moment.

Voor gegevensstromen:

1. De databronnen dienen aangesloten te zijn op de applicaties door middel van standaarden. Deze aansluitingen lopen over de integratielaag om complexiteit te verminderen (zie onderstaande afbeelding).
2. De data (en informatie) is altijd geduid en de betekenis is vastgelegd in een catalogus.
3. Data kan alleen ontsloten worden naar gebruikers (intern en extern) met de juiste autorisaties. Hiervoor dient goed Identity & Access Management (IAM) ingericht te zijn.
4. De databronnen staan los van de applicaties en de processen.